

ก้าวแรก สู่งานวิจัย

: เทคนิคเขียนวิจัย 5 บท

ดร.ขวัญใจ วงศ์ช่วย

คำนำ

ยินดีต้อนรับสู่ "ก้าวแรกสู่งานวิจัย: เทคนิคการเขียนรายงานวิจัย 5 บท" หนังสือเล่มนี้ถูกออกแบบมาเพื่อเป็นเข็มทิศนำทางและเพื่อนร่วมทางของคุณในโลกของการค้นคว้า สำหรับนักศึกษาและนักวิจัยมือใหม่ที่อาจรู้สึกว่าการเขียนงานวิจัยเป็นเรื่องซับซ้อน เราจะช่วยเปลี่ยนความกังวลให้เป็นความมั่นใจ ด้วยขั้นตอนที่ชัดเจนและภาษาที่เข้าใจง่าย ทำให้กระบวนการเขียนรายงานวิจัยแบบ 5 บทเป็นเรื่องที่ปฏิบัติได้จริงและสนุกสนานยิ่งขึ้น

ในหนังสือเล่มนี้ คุณจะได้เรียนรู้และฝึกฝนทักษะสำคัญที่จำเป็นสำหรับนักวิจัยทุกคน ไม่ว่าจะเป็น:

- **การวางแผนและกำหนดหัวข้อวิจัย:** ตั้งแต่การระบุปัญหา การตั้งคำถามวิจัย ไปจนถึงการทบทวนวรรณกรรมเพื่อหาช่องว่างขององค์ความรู้
- **การเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล:** ทำความเข้าใจความแตกต่างของข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พร้อมแนะนำเทคนิคและเครื่องมือที่เหมาะสม
- **การวิเคราะห์ผลและการตีความข้อมูล:** เรียนรู้หลักการพื้นฐานของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้สามารถแปลงข้อมูลดิบให้เป็นข้อค้นพบที่มีความหมาย
- **การนำเสนอผลงานวิจัยอย่างมืออาชีพ:** ด้วยโครงสร้างรายงาน 5 บทที่ชัดเจน คุณจะสามารถเรียบเรียงงานของคุณให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งและน่าเชื่อถือ

ผู้เขียนได้รวบรวมคำแนะนำและเคล็ดลับต่างๆ ที่จะช่วยให้คุณหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดทั่วไปและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ขอให้คุณสนุกกับการเรียนรู้ในทุกหน้ากระดาษและประสบความสำเร็จในทุกเส้นทางของการทำวิจัย

สารบัญ

1. คำนำ

2. บทที่ 1: บทนำ (Introduction)

3. บทที่ 2: การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

4. บทที่ 3: วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

5. บทที่ 4: ผลการวิจัย (Results)

6. บทที่ 5: สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ (Conclusion, Discussion and Recommendations)

7. ส่วนประกอบอื่นๆ ที่สำคัญของงานวิจัย

8. เทคนิคการเขียนงานวิจัยให้ปัง

9. ตัวอย่างหัวข้อวิจัยในแต่ละบท

10. เคล็ดลับการทำงานวิจัยให้สำเร็จ

11. สรุปใจความสำคัญ

บทที่ 1

บทนำ (Introduction)

บทนำ คืออะไร?

ปูพื้นฐานและให้บริบท

เริ่มต้นด้วยการให้บริบทที่กว้างขวางของหัวข้อวิจัยเพื่อให้ผู้อ่านทำความเข้าใจได้ง่าย โดยอาจเริ่มจากการอธิบายปรากฏการณ์ แนวโน้ม หรือสถานการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยในระดับสากลหรือระดับประเทศ จากนั้นจึงค่อยๆ เจาะจงลงมาสู่ประเด็นหลักที่งานวิจัยต้องการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม.

การสร้างความสำเร็จเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีที่สำคัญ และอธิบายคำศัพท์เฉพาะทางหรือคำย่อที่ใช้บ่อยในงานวิจัยเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ผู้อ่านที่มีพื้นฐานความรู้ต่างกันสามารถติดตามเนื้อหาได้โดยไม่สับสน การปูพื้นฐานนี้ไม่เพียงแต่ช่วยกำหนดทิศทางและขอบเขตงานวิจัยทั้งหมด แต่ยังช่วยดึงดูดความสนใจและแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่กำลังศึกษา.

ระบุปัญหาและช่องว่างงานวิจัย

ส่วนสำคัญของบทนำคือการชี้ให้เห็นถึง "ปัญหา" หรือ "ช่องว่างทางความรู้" ที่งานวิจัยนี้ต้องการเข้าไปแก้ไขหรือเติมเต็ม การระบุปัญหาที่ชัดเจนจะช่วยให้ผู้อ่านเห็นถึงความจำเป็นและคุณค่าของงานวิจัย การนำเสนออาจเริ่มจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องโดยสังเขป เพื่อแสดงให้เห็นว่างานวิจัยก่อนหน้านี้ได้กล่าวถึงเรื่องใดบ้าง และยังขาดส่วนใดไป ซึ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้ต้องมีการศึกษาเพิ่มเติม.

การอ้างอิงข้อมูลหรือสถิติที่น่าเชื่อถือจะช่วยเสริมความน่าเชื่อถือให้กับปัญหาที่นำเสนอ นอกจากนี้ยังควรเน้นย้ำถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหากปัญหานี้ไม่ได้รับการแก้ไข เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งถึงความเร่งด่วนของประเด็นดังกล่าว.

กำหนดวัตถุประสงค์และคำถามวิจัย

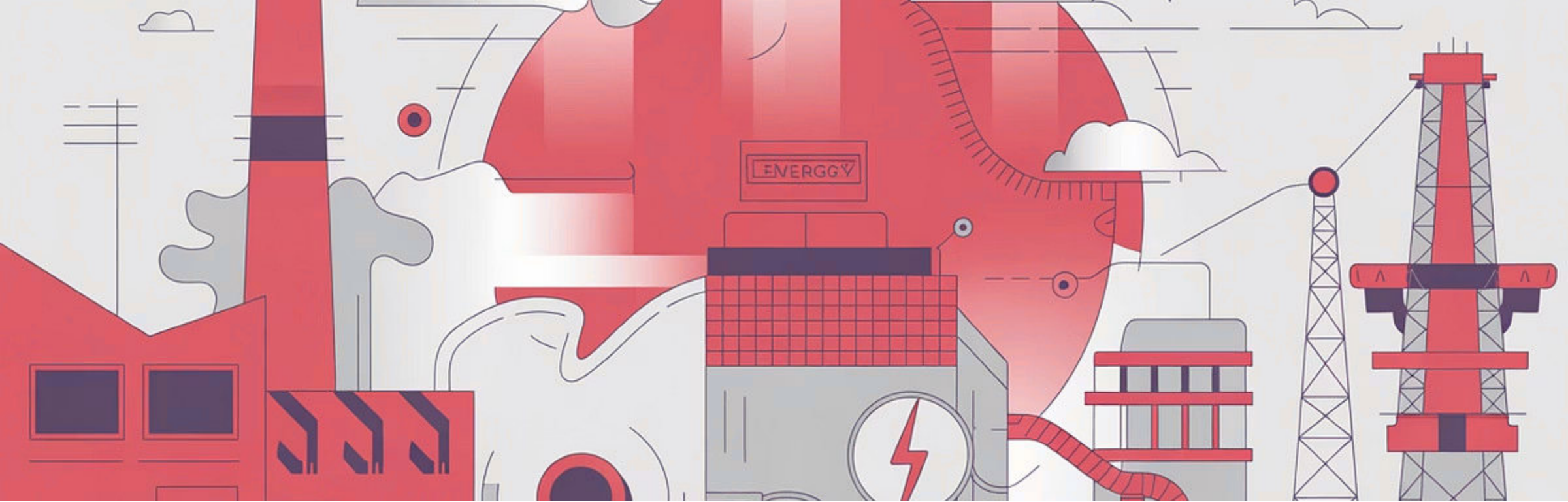
หลังจากระบุปัญหาแล้ว บทนำต้องระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ชัดเจนและกระชับ วัตถุประสงค์ควรสอดคล้องกับปัญหานั้นและสามารถวัดผลได้ ควรหลีกเลี่ยงวัตถุประสงค์ที่กว้างเกินไปหรือไม่เฉพาะเจาะจง อาจแบ่งวัตถุประสงค์ออกเป็นวัตถุประสงค์หลักและวัตถุประสงค์รอง หากมี

นอกจากนี้ การตั้งคำถามวิจัยที่ชัดเจนจะช่วยกำหนดทิศทางของการศึกษาและเป็นกรอบในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล คำถามวิจัยที่ดีควรมีความกระชับ เฉพาะเจาะจง และสามารถตอบได้ด้วยกระบวนการวิจัยที่วางแผนไว้ การระบุวัตถุประสงค์และคำถามวิจัยนี้จะช่วยให้งานวิจัยมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนและมีขอบเขตที่แน่นอน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและขอบเขตการศึกษา

อธิบายถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยนี้ ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ในเชิงทฤษฎี (เช่น การเพิ่มพูนองค์ความรู้ใหม่ๆ) หรือประโยชน์ในเชิงปฏิบัติ (เช่น การนำผลไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงสิ่งต่างๆ) ควรระบุให้ชัดเจนว่ากลุ่มใดบ้างที่จะได้รับประโยชน์จากงานวิจัยนี้

ในขณะเดียวกัน การกำหนดขอบเขตการศึกษาก็เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อจำกัดประเด็น ข้อมูล และพื้นที่การศึกษาให้เหมาะสมกับทรัพยากรและเวลาที่มี การระบุขอบเขตจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจข้อจำกัดของงานวิจัยและป้องกันการตีความผลการวิจัยเกินขอบเขตที่กำหนดไว้ เช่น ระบุกลุ่มตัวอย่าง สถานที่ศึกษา ระยะเวลา หรือตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

1

ระบุปัญหาและสถานการณ์ปัจจุบัน

เริ่มต้นด้วยการระบุปัญหาที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ควรกำหนดลักษณะ ขอบเขต และผลกระทบต่อกลุ่มเป้าหมาย สังคม หรืออุตสาหกรรม พร้อมข้อมูลสถิติที่น่าเชื่อถือ เพื่อแสดงความเร่งด่วนและความซับซ้อนของปัญหา.

2

แสดงความสำคัญและผลกระทบ

วิเคราะห์และทบทวนงานวิจัยหรืองานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจสถานการณ์ปัจจุบันและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหา การชี้ให้เห็นถึงความรุนแรงและขอบเขตกว้างของปัญหานั้นสำคัญต่อการนำเสนอความเร่งด่วนของการศึกษา.

3

ชี้ให้เห็นช่องว่างทางความรู้ (Knowledge Gap)

เน้นย้ำถึงสิ่งที่ยังไม่ถูกแก้ไข ช่องว่างทางความรู้ หรือประเด็นที่ยังต้องการการศึกษาเพิ่มเติมอย่างเร่งด่วน การระบุช่องว่างเหล่านี้จะช่วยเน้นย้ำว่างานวิจัยนี้มีความสำคัญอย่างไร และจะเข้ามาเติมเต็มองค์ความรู้ที่มีอยู่ได้อย่างไร

ตัวอย่าง: หากศึกษาเรื่อง "การจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ในเมืองใหญ่" ควรอธิบายถึงปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น ปัญหาการรีไซเคิลที่ยังย่ำแย่ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ โดยชี้ให้เห็นถึงข้อจำกัดของแนวทางแก้ไขปัจจุบันและระบุว่างานวิจัยจะเสนอแนวทางใหม่หรือปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1.2

ระบุเป้าหมายอย่างชัดเจนและวัดผลได้

การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและสามารถวัดผลได้ถือเป็นหัวใจสำคัญในการวางแผนและดำเนินงานวิจัยทั้งหมด เพราะเป็นเหมือนเข็มทิศที่นำทางให้งานวิจัยไม่หลงประเด็นและบรรลุผลสำเร็จตามที่ต้องการ การมีเป้าหมายที่ไม่ชัดเจนจะทำให้การออกแบบระเบียบวิธีวิจัย การเลือกเครื่องมือเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ผลทำได้ยากและอาจนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ไม่น่าเชื่อถือ ดังนั้นเป้าหมายที่ดีจึงควรได้รับการกำหนดตามหลักการ SMART ซึ่งประกอบด้วย:

- **Specific (เฉพาะเจาะจง):** ระบุให้ชัดเจนว่าต้องการศึกษาอะไร ชอบเขตอยู่ตรงไหน และใครคือกลุ่มเป้าหมาย เช่น แทนที่จะบอกว่า 'ต้องการศึกษาผลกระทบของสื่อสังคมออนไลน์' ควรระบุให้ชัดเจนว่า 'ต้องการศึกษาผลกระทบของการใช้แพลตฟอร์ม Facebook ต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ'
- **Measurable (วัดผลได้):** ต้องมีตัวชี้วัดที่สามารถเก็บข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพเพื่อประเมินความสำเร็จของเป้าหมายได้ เช่น วัดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราการซื้อสินค้า หรือระดับความพึงพอใจ
- **Achievable (ทำได้จริง):** เป้าหมายต้องสมเหตุสมผลและสามารถบรรลุได้ภายใต้ทรัพยากร เวลา และความสามารถที่มีอยู่ ไม่ตั้งเป้าหมายที่เกินจริง
- **Relevant (สอดคล้อง):** เป้าหมายต้องมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาการวิจัยและวัตถุประสงค์โดยรวมของโครงการ รวมถึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง
- **Time-bound (มีกรอบเวลา):** กำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนในการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้สามารถวางแผนการดำเนินงานและติดตามความคืบหน้าได้ การมีกำหนดเวลาจะช่วยสร้างความมุ่งมั่นและประสิทธิภาพในการทำงาน

การใช้หลัก SMART นี้จะช่วยให้การออกแบบระเบียบวิธีวิจัยมีความรัดกุม การเลือกกลุ่มตัวอย่างและการเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างมีระบบ และการวิเคราะห์ผลมีความแม่นยำ ทำให้งานวิจัยมีคุณภาพสูงและสามารถนำผลลัพธ์ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรม ไม่ว่าจะเป็นการนำไปพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ การแก้ปัญหาในทางปฏิบัติ หรือการนำไปประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

พื้นที่ศึกษา

การกำหนดขอบเขตเชิงพื้นที่คือการระบุขอบเขตทางภูมิศาสตร์หรือบริบทเฉพาะที่งานวิจัยจะดำเนินการอย่างชัดเจนและเจาะจง เช่น เมือง จังหวัด องค์กร หรือกลุ่มประชากร การระบุพื้นที่ที่ชัดเจนช่วยจำกัดแหล่งข้อมูลและกลุ่มเป้าหมาย ทำให้บริหารจัดการทรัพยากร เวลา และงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดขอบเขตที่ไม่ชัดเจนอาจนำไปสู่ข้อมูลที่ไม่ตรงประเด็นและผลลัพธ์ที่ไม่น่าเชื่อถือ การระบุขอบเขตที่ชัดเจนยังส่งผลต่อความสามารถในการสรุปผลของงานวิจัยด้วย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย (ต่อ)

ระยะเวลา

ขอบเขตด้านระยะเวลาคือช่วงเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการเก็บข้อมูลหรือสังเกตการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความสอดคล้องและสะท้อนสถานการณ์ในช่วงเวลาที่ต้องการศึกษา ควรระบุให้ชัดเจนและเฉพาะเจาะจง เช่น การเก็บข้อมูลในช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคม 2567 หรือการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลัง 5 ปี การกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมมีความสำคัญ เนื่องจากปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาอาจส่งผลต่อผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือการระบุกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษาอย่างชัดเจน เช่น อายุ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา หรือคุณลักษณะเฉพาะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย การกำหนดที่ชัดเจนช่วยให้การเก็บข้อมูลมีความแม่นยำและผลการวิจัยสามารถสรุปได้อย่างเหมาะสม